

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/160580,Nowy-numer-Aparatu-Represji-w-Polsce-Ludowej-19441989-juz-dostepny.html>
29.04.2024, 02:44

Nowy numer „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944-1989” już dostępny!

Wierzmy, że kolejny tom „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” spotka się z zainteresowaniem naszych Czytelników. Jednocześnie zapraszamy badaczy zainteresowanych tematyką podejmowaną w naszym roczniku do udziału w organizowanych przez naszą redakcję oraz Oddział IPN w Krakowie konferencjach tematycznych, a także do nadsyłania artykułów, edycji źródłowych, oraz recenzji i materiałów polemicznych, które pozwalają pogłębiać naukową dyskusję.

Bartosz Kapuściak,
redaktor prowadzący numeru 19 (2021)

Wierzymy, że kolejny tom „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” spotka się z zainteresowaniem naszych Czytelników. Jednocześnie zapraszamy badaczy zainteresowanych tematyką podejmowaną w naszym roczniku do udziału w organizowanych przez naszą redakcję oraz Oddział IPN w Krakowie konferencjach tematycznych, a także do nadsyłania artykułów, edycji źródłowych, oraz recenzji i materiałów polemicznych, które pozwalają pogłębiać naukową dyskusję.

Bartosz Kapuściak,
redaktor prowadzący numeru 19 (2021)

Drodzy Czytelnicy,

Oddajemy do Państwa rąk kolejny numer „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944–1989”. Tematem wiodącym bieżącego numeru jest szeroko rozumiany wojskowy aparat represji oraz „ludowe” Wojsko Polskie, które w okresie PRL często działało represyjnie nie tylko na terenie kraju, jak choćby podczas zwalczania oddziałów antykomunistycznego podziemia, ale i poza jego granicami, czego najlepszym przykładem jest udział w inwazji na Czechosłowację. W ten sposób chcemy przybliżyć mniej znane metody, funkcjonowanie i kadre tajnych służb wojskowych i „ludowego” WP.

Szczególnie godny polecenia wydaje się bardzo obszerny i szczegółowy artykuł Grzegorza Goryńskiego, *Szefowie zwiadu Wojsk Ochrony Pogranicza. Szkic do portretu zbiorowego*. Z podobnym tematem zmierzył się Piotr Semków w tekście *Szefowie Zarządu Wojskowej Służby Wewnętrznej Marynarki Wojennej*. Uzupełnieniem słabo zbadanej jeszcze historii WOP jest tekst źródłowy przygotowany przez Łukasza Grabowskiego, *Organizacja i system zabezpieczenia granicy przez organa zwiadu i kontroli ruchu granicznego WOP – notatka oficerów Zarządu II Dowództwa WOP z 1960 roku*. Represyjne działanie nie tylko służb, lecz również wojska ukazują artykuły: Dominika Panasiuka – *Udział 9 Pułku Piechoty w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego w powiecie chełmskim w 1945 roku* i Janusza Kowalczyka – *Działania Wojsk Wewnętrznych na Rzeszowszczyźnie (luty–kwiecień 1945 r.)* oraz tekst źródłowy zredagowany przez Jacka Jędrysiaka – *Rok w kamaszach – dokumenty dotyczące służby wojskowej Józefa Marii Ruszara*. W zupełnie innym świetle stawia działalność służb Mirosław Sikora w ciekawym tekście *Wywiad naukowo-techniczny PRL a technologie wojskowe. Wybrane zagadnienia*.

To właśnie tym autorom w pierwszej kolejności należą się podziękowania za współpracę w tworzeniu „wojskowego” numeru pisma.

Oczywiście, nie ujmując to w niczym pozostałym tekstom. Dla polskiego czytelnika szczególnie ciekawy może być artykuł Siergieja Kokina, *Współczesna historia grafia ukraińska dziejów komunistycznych organów bezpieczeństwa państwa w USRS*, a także recenzja Władysława Bulhaka z pracy Molly Pucci, zatytułowana: *W poszukiwaniu porównawczej syntezy aparatu represji w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1954. Uwagi na temat pracy Molly Pucci*, „Security Empire. The Secret Police in Communist Eastern Europe”, New Haven–London: Yale University Press 2020, ss. 378.

Drodzy Czytelnicy,

Oddajemy do Państwa rąk kolejny numer „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944–1989”. Tematem wiodącym bieżącego numeru jest szeroko rozumiany wojskowy aparat represji oraz „ludowe” Wojsko Polskie, które w okresie PRL często działało represyjnie nie tylko na terenie kraju, jak choćby podczas zwalczania oddziałów antykomunistycznego podziemia, ale i poza jego granicami, czego najlepszym przykładem jest udział w inwazji na Czechosłowację. W ten sposób chcemy przybliżyć mniej znane metody, funkcjonowanie i kadre tajnych służb wojskowych i „ludowego” WP.

Szczególnie godny polecenia wydaje się bardzo obszerny i szczegółowy artykuł Grzegorza Goryńskiego, *Szefowie zwiadu Wojsk Ochrony Pogranicza. Szkic do portretu zbiorowego*. Z podobnym tematem zmierzył się Piotr Semków w tekście *Szefowie Zarządu Wojskowej Służby Wewnętrznej Marynarki Wojennej*. Uzupełnieniem słabo zbadanej jeszcze historii WOP jest tekst źródłowy przygotowany przez Łukasza Grabowskiego, *Organizacja i system zabezpieczenia granicy przez organa zwiadu i kontroli ruchu granicznego WOP – notatka oficerów Zarządu II Dowództwa WOP z 1960 roku*. Represyjne działanie nie tylko służb, lecz również wojska ukazują artykuły: Dominika Panasiuka – *Udział 9 Pułku Piechoty w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego w powiecie chełmskim w 1945 roku* i Janusza Kowalczyka – *Działania Wojsk Wewnętrznych na Rzeszowszczyźnie (luty–kwiecień 1945 r.)* oraz tekst źródłowy zredagowany przez Jacka Jędrysiaka – *Rok w kamaszach – dokumenty dotyczące służby wojskowej Józefa Marii Ruszara*. W zupełnie innym świetle stawia działalność służb Mirosław Sikora w ciekawym tekście *Wywiad naukowo-techniczny PRL a technologie wojskowe. Wybrane zagadnienia*.

To właśnie tym autorom w pierwszej kolejności należą się podziękowania za współpracę w tworzeniu „wojskowego” numeru pisma.

Oczywiście, nie ujmując to w niczym pozostałym tekstom. Dla polskiego czytelnika szczególnie ciekawy może być artykuł Siergieja Kokina, *Współczesna historia grafia ukraińska dziejów komunistycznych organów bezpieczeństwa państwa w USRS*, a także recenzja Władysława Bulhaka z pracy Molly Pucci, zatytułowana: *W poszukiwaniu porównawczej syntezy aparatu represji w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1954. Uwagi na temat pracy Molly Pucci*, „Security Empire. The Secret Police in Communist Eastern Europe”, New Haven–London: Yale University Press 2020, ss. 378.

Rzadko poruszany w badaniach nad aparatem bezpieczeństwa problem kary śmierci dla szpiegów wykonywanej poza granicami PRL przedstawił Witold Bagiński w artykule *Prawo do zabijania. Analiza wywiadu MSW dotycząca prawnych uwarunkowań wykonywania wyroków śmierci poza granicami kraju na tle „działań specjalnych” tej jednostki*. Z przelomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. warto pochylić się nad tekstami Patryka Pleskota, *Mosad w Magdalence. Kulisy spotkania polskich i izraelskich służb specjalnych z maja 1990 r. (w świetle notatki Gramosława Czempłowskiego)* oraz Piotra Borysiuka, *Co jest w tych piwnicach... Podział zasobu archiwalnego i ewidencyjnego komunistycznego resortu spraw wewnętrznych w okresie 1989–1992. Rozpoznanie zagadnienia. Część II*. Ten ostatni artykuł jest kontynuacją prezentacji podziału zasobu archiwalnego i ewidencyjnego MSW, opublikowanej przez tego autora w poprzednim numerze.

Początek instalowania władzy komunistycznej i organizowania aparatu represji przedstawili w swoich tekstach: Jarosław Ptak – *Struktury i obsada personalna pionów zwalczających polskie podziemie niepodległościowe Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego na województwo i miasta, Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego i Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie w latach 1944–1956*, Marcin Jurek – *„Agent musi być człowiekiem bez sumienia”. Referat kpt. Czesława Mackiewicza z WUBP w Poznaniu na temat pracy z agenturą, wygłoszony podczas odprawy komendantów powiatowych Milicji Obywatelskiej w Poznaniu 20 listopada 1947 r.*, Remigiusz Ławniczak – *Armia Czerwona w powiecie zubińskim (w województwie pomorskim) w 1945 r.*, Artur Zieliński – *Kierownicy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Legnicy w latach 1945–1956*, Sławomir Furtak – *Organizowanie Milicji Obywatelskiej na terenie województwa krakowskiego w świetle raportów z 1945 r.* oraz Paweł Sztama – *„Rok pierwszy”. Struktura oraz kadra kierownika pionu śledczego Resortu/Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (sierpień 1944 – wrzesień 1945)*.

Polecamy również teksty pozostałych autorów: Tomasa Rabanta, *Z Krasnosiela do Sopotu. Wokół przestępczej działalności funkcjonariusza UB Henryka Wyszmirskiego*, Henryka Cwięka, *Fachowcy do wykorzystania, potem zdrajcy do rozpracowania. O dyskredytacji byłych policjantów w Polsce Ludowej*, Marcina Kasprzyckiego, *Władze powiatu bocheńskiego wobec szkolnej i pozaszkolnej katechizacji dzieci i młodzieży w latach 1956–1975*, Władysława Bulhaka i Patryka Pleskota, *Zacharski – historia prawdziwa? Wywiadowcza działalność Mariana Zacharskiego w świetle materiałów Departamentu I MSW PRL* oraz Daniela Czerwińskiego, *Kariera dąbrowszczaka. Michał Rossner i jego służba w organach bezpieczeństwa. Zarys zagadnienia*.

Wśród opublikowanych dokumentów w niniejszym tomie znalazły się ponadto dwa teksty: *„Należało odpowiedzieć tylko czerwonym terrorem na biały terror”. Wspomnienia płk. Teodora Dudy dotyczące wydarzeń w województwie lubelskim i rzeszowskim w latach 1944–1947*, w opracowaniu Marcina Bukaly i Wojciecha Hanusa oraz tekst wspomnieniowy Maksymiliana Jarosza, *Wspomnienia z powstania poznańskiego – czerwiec 1956 rok*, w opracowaniu Mirosława Surdeja.

Rzadko poruszany w badaniach nad aparatem bezpieczeństwa problem kary śmierci dla szpiegów wykonywanej poza granicami PRL przedstawił Witold Bagiński w artykule *Prawo do zabijania. Analiza wywiadu MSW dotycząca prawnych uwarunkowań wykonywania wyroków śmierci poza granicami kraju na tle „działań specjalnych” tej jednostki*. Z przelomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. warto pochylić się nad tekstami Patryka Pleskota, *Mosad w Magdalence. Kulisy spotkania polskich i izraelskich służb specjalnych z maja 1990 r. (w świetle notatki Gromosława Czempłińskiego)* oraz Piotra Borysiuka, *Co jest w tych piwnicach... Podział zasobu archiwalnego i ewidencyjnego komunistycznego resortu spraw wewnętrznych w okresie 1989–1992. Rozpoznanie zagadnienia. Część II*. Ten ostatni artykuł jest kontynuacją prezentacji podziału zasobu archiwalnego i ewidencyjnego MSW, opublikowanej przez tego autora w poprzednim numerze.

Początek instalowania władzy komunistycznej i organizowania aparatu represji przedstawili w swoich tekstach: Jarosław Ptak – *Struktury i obsada personalna pionów zwalczających polskie podziemie niepodległościowe Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego na województwo i miasta, Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego i Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie w latach 1944–1956*, Marcin Jurek – *„Agent musi być człowiekiem bez sumienia”. Referat kpt. Czesława Mackiewicza z WUBP w Poznaniu na temat pracy z agenturą, wygłoszony podczas odprawy komendantów powiatowych Milicji Obywatelskiej w Poznaniu 20 listopada 1947 r.*, Remigiusz Ławniczak – *Armia Czerwona w powiecie szubińskim (w województwie pomorskim) w 1945 r.*, Artur Zieliński – *Kierownicy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Legnicy w latach 1945–1956*, Sławomir Furtak – *Organizowanie Milicji Obywatelskiej na terenie województwa krakowskiego w świetle raportów z 1945 r.* oraz Paweł Sztama – *„Rok pierwszy”. Struktura oraz kadra kierownicza pionu śledczego Resortu/Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (sierpień 1944 – wrzesień 1945)*.

Polecamy również teksty pozostałych autorów: Tomasa Rabanta, *Z Krasnosielka do Sopotu. Wokół przestępczej działalności funkcjonariusza UB Henryka Wyszomirskiego*, Henryka Cwięka, *Fachowcy do wykorzystania, potem zdrajcy do rozpracowania. O dyskredytacji byłych policjantów w Polsce Ludowej*, Marcina Kasprzyckiego, *Władze powiatu bocheńskiego wobec szkolnej i pozaszkolnej katechizacji dzieci i młodzieży w latach 1956–1975*, Władysława Bułhaka i Patryka Pleskota, *Zacharski – historia prawdziwa? Wywiadowca działalność Mariana Zacharskiego w świetle materiałów Departamentu I MSW PRL oraz Daniela Czerwińskiego, Kariera dąbrowszczaka. Michał Rossner i jego służba w organach bezpieczeństwa. Zarys zagadnienia*.

Wśród opublikowanych dokumentów w niniejszym tomie znalazły się ponadto dwa teksty: *„Należało odpowiedzieć tylko czerwonym terrorem na biały terror”. Wspomnienia płk. Teodora Dudy dotyczące wydarzeń w województwie lubelskim i rzeszowskim w latach 1944–1947*, w opracowaniu Marcina Bukala i Wojciecha Hanusa oraz tekst wspomnieniowy Maksymiliana Jarosza, *Wspomnienia z powstania poznańskiego – czerwiec 1956 rok*, w opracowaniu Mirosława Surdeja.

ARTYKUŁY I STUDIA: WOJSKOWY APARAT REPRESJI	13
Janusz Kowalczyk, <i>Działania Wojsk Wewnętrznych na Rzeszowszczyźnie (lutym – kwiecień 1945)</i>	15
Dominik Panasik, <i>Udział 9 pułku piechoty w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego w powiecie chełmskim w 1945 roku</i>	56
Łukasz Grabowski, <i>Organizacja i system zabezpieczenia granicy przez organa zwiadu i kontroli ruchu granicznego WOP – notatka oficerów Zarządu II Dowództwa WOP z 1940 roku</i>	88
Grzegorz Gorylski, <i>Szefowie zwiadu Wojsk Ochrony Pogranicza. Szkic do portretu zbiorowego</i>	132
Piotr Semków, <i>Szefowie Zarządu Wojskowej Służby Wewnętrznej Marynarki Wojennej</i>	213
Mirosław Sikora, <i>Wywiad naukowo-techniczny PRL o technologii wojskowej. Wybrane zagadnienia</i>	242
Jacek Jędrzyński, <i>Rok w kamozach – dokumenty dotyczące służby wojskowej Józefa Marii Raszczy</i>	275
ARTYKUŁY I STUDIA PORÓWNAWCZE:	
APARATY REPRESJI W INNYCH KRAJACH KOMUNISTYCZNYCH I TOTALITARNYCH	323
Serhii Kakin, <i>Współczesna historiografia ukraińska dziejów komunistycznych organów bezpieczeństwa państwowego w USSR</i>	325
ARTYKUŁY I STUDIA: VARIA	377
Jarosław Ptak, <i>Struktury i obsada personalna pionów zwalczających polskie podziemie niepodległościowe Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego na województwo i miasta, Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego i Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie w latach 1944–1956</i>	379
Paweł Sztama, <i>„Rok pierwszy”. Struktura oraz kadra kierownicza pionu śledczego centrali Resortu/Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (sierpień 1944 – wrzesień 1945 r.)</i>	498
Artur Zieliński, <i>Kierownicy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Legnicy w latach 1945–1956</i>	525
Remigiusz Ławniczak, <i>Armia Czerwona w powiecie szubińskim (w województwie pomorskim) w 1945 roku</i>	552
Sławomir Furtak, <i>Organizowanie Milicji Obywatelskiej na terenie województwa krakowskiego w świetle raportów z 1945 roku</i>	580

Tomasz Rabant, <i>Z Krasnosielka do Sopotu. Wokół przestępczej działalności funkcjonariusza UB Henryka Wyszomirskiego</i>	617
Henryk Cwięka, <i>Fachowcy do wykorzystania, potem zdrajcy do rozpracowania. O dyskredytacji byłych policjantów w Polsce Ludowej</i>	642
Marcin Kasprzycki, <i>Władze powiatu bocheńskiego wobec szkolnej i pozaszkolnej katechizacji dzieci i młodzieży w latach 1956–1975</i>	662
Witold Bagiński, <i>Prawo do zabijania. Analiza wywiadu MSW dotycząca prawnych uwarunkowań wykonywania wyroków śmierci poza granicami kraju na tle „działań specjalnych” tej jednostki</i>	708
Władysław Bułhak, Patryk Pleskot, Zacharski – <i>historia prawdziwa? Wywiadowca działalność Mariana Zacharskiego w świetle materiałów Departamentu I MSW PRL</i>	752
Patryk Pleskot, <i>Mosad w Magdalence. Kulisy spotkania przedstawicieli polskich i izraelskich służb specjalnych z maja 1990 r. (w świetle notatki Gromosława Czempłińskiego)</i>	787
Piotr Borysiuk, <i>Co jest w tych piwnicach... Podział zasobu archiwalnego i ewidencyjnego komunistycznego resortu spraw wewnętrznych w okresie 1989–1992. Rozpoznanie zagadnienia (Część II)</i>	804

ARTYKUŁY I STUDIA: BIOGRAFIE	837
Daniel Czerwiński, <i>Kariera dąbrowszczaka. Michał Rossner i jego służba w organach bezpieczeństwa. Zarys zagadnienia</i>	839

MATERIAŁY I DOKUMENTY	853
<i>„Należało odpowiedzieć tylko czerwonym terrorem na biały terror”. Wspomnienia płk. Teodora Dudy dotyczące wydarzeń w województwie lubelskim i rzeszowskim w latach 1944–1947, wstęp i opracowanie Marcina Bukala, Wojciecha Hanusa</i>	855
<i>„Agent musi być człowiekiem bez sumienia”. Referat kpt. Czesława Mackiewicza z WUBP w Poznaniu na temat pracy z agenturą, wygłoszony podczas odprawy komendantów powiatowych MO w Poznaniu 20 listopada 1947 r., wstęp i opracowanie Marcina Jurek</i>	900
<i>Maksymilian Jarosz, Wspomnienia z powstania poznańskiego – czerwiec 1956 roku, wstęp i opracowanie Mirosława Surdeja</i>	919

STAN BADAŃ I ARTYKUŁY RECYZYNJE	941
Władysław Bułhak, <i>W poszukiwaniu porównawczej syntezy aparatu represji w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1954. Uwagi na temat pracy Molly Pucci, „Security Empire. The Secret Police in Communist Eastern Europe”, New Haven–London: Yale University Press 2020, ss. 378</i>	943

ARTYKUŁY I STUDIA: WOJSKOWY APARAT REPRESJI	13	Tomasz Rabant, <i>Z Krasnosielca do Sopotu. Wokół przestępczej działalności funkcjonariusza UB Henryka Wyżomirskiego</i>	617
Janusz Kowalczyk, <i>Działania Wojsk Wewnętrznych na Rzeszowszczyźnie (lutym – kwiecień 1945)</i>	15	Henryk Cwiąg, <i>Fachowcy do wykorzystania, potem zdrajcy do rozpracowania. O dyskredytacji byłych policjantów w Polsce Ludowej</i>	642
Dominik Panasik, <i>Udział 9 pułku piechoty w zwalczaniu polskiego podziemia niepodległościowego w powiecie chełmskim w 1945 roku</i>	56	Marcin Kasprzycki, <i>Władze powiatu bocheńskiego wobec szkolnej i pozaszkolnej katechizacji dzieci i młodzieży w latach 1956–1975</i>	662
Łukasz Grabowski, <i>Organizacja i system zabezpieczenia granicy przez organa zwiadu i kontroli ruchu granicznego WOP – notatka oficerów Zarządu II Dowództwa WOP z 1960 roku</i>	88	Witold Bagiński, <i>Prawo do zabójstwa. Analiza wywiadu MSW dotycząca prawnych uwarunkowań wykonywania wyroków śmierci poza granicami kraju na tle „działań specjalnych” tej jednostki</i>	708
Grzegorz Goryński, <i>Szefowie zwiadu Wojsk Ochrony Pogranicza. Szkic do portretu zbiorowego</i>	132	Władysław Bulhak, <i>Patryk Pleskot, Zacharski – historia prawdziwa? Wywiadowca działalność Mariana Zacharskiego w świetle materiałów Departamentu I MSW PRL</i>	752
Piotr Semków, <i>Szefowie Zarządu Wojskowej Służby Wewnętrznej Marynarki Wojennej</i>	213	Patryk Pleskot, <i>Mossad w Magdalence. Kallity spotkania przedstawicieli polskich i izraelskich służb specjalnych z maja 1990 r. (w świetle notatki Gramosława Czempłskiego)</i>	787
Mirosław Sikora, <i>Wywiad naukowo-techniczny PRL o technologię wojskowe. Wybrane zagadnienia</i>	242	Piotr Borysiuk, <i>Co jest w tych piórnkach... Podział zasobu archiwalnego i ewidencyjnego komunistycznego resortu spraw wewnętrznych w okresie 1989–1992. Rozpoznanie zagadnienia (Część II)</i>	804
Jacek Jędrusiak, <i>Rok w kamozach – dokumenty dotyczące służby wojskowej Józefa Marii Raszara</i>	275	ARTYKUŁY I STUDIA: BIOGRAFIE	837
ARTYKUŁY I STUDIA PORÓWNAWCZE:		Daniel Czerwiński, <i>Kariera dąbrowszczaka. Michał Rossner i jego służba w organach bezpieczeństwa. Zarys zagadnienia</i>	839
APARATY REPRESJI W INNYCH KRAJACH KOMUNISTYCZNYCH I TOTALITARNYCH	323	MATERIAŁY I DOKUMENTY	853
Serhii Kokin, <i>Współczesna historiografia ukraińska dzieł komunistycznych organów bezpieczeństwa państwowego w USRS</i>	325	„Należało odpowiedzieć tylko czerwonym terrorem na biały terror”. <i>Wspomnienia płk. Teodora Dudy dotyczące wydarzeń w województwie lubelskim i rzeszowskim w latach 1944–1947, wstęp i opracowanie Marcin Bukala, Wojciech Hanus</i>	855
ARTYKUŁY I STUDIA: VARIA	377	„Agent musi być chrześcijaninem bez sumienia”. <i>Referat kpt. Czesława Mackiewicz z WUBP w Poznaniu na temat pracy z agenturą, wygłoszony podczas odprawy komendantów powiatowych MO w Poznaniu 20 listopada 1947 r., wstęp i opracowanie Marcin Junek</i>	900
Jarosław Ptak, <i>Struktury i obsada personalna pionów zwalczających polskie podziemie niepodległościowe Wydziału Bezpieczeństwa Publicznego na województwo i miasto, Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego i Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie w latach 1944–1956</i>	379	Maksymilian Janasz, <i>Wspomnienia z powstania poznańskiego – czerwiec 1956 roku, wstęp i opracowanie Mirosław Surdej</i>	919
Paweł Szatma, <i>„Rok pierwszy”: Struktura oraz kadra kierownicza pionu śledczego centrali Resortu/Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (sierpień 1944 – wrzesień 1945 r.)</i>	498	STAN BADAŃ I ARTYKUŁY RECENZyjne	941
Artur Zieliński, <i>Kierownicy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Legnicy w latach 1945–1956</i>	525	Władysław Bulhak, <i>W poszukiwaniu porównawczej syntezy aparatu represji w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1944–1954. Uwagi na temat pracy Molly Pucci, „Security Empire. The Secret Police in Communist Eastern Europe”, New Haven–London: Yale University Press 2020, ss. 378</i>	943
Remigiusz Ławniczak, <i>Armia Czerwona w powiecie szubińskim (w województwie pomorskim) w 1945 roku</i>	552		
Sławomir Furtak, <i>Organizowanie Milicji Obywatelskiej na terenie województwa krakowskiego w świetle raportów z 1945 roku</i>	580		

Zapraszamy do lektury numeru 19 rocznika IPN, który powinien zainteresować wszystkich tych, którzy chcieliby zapoznać się z najnowszymi artykułami na temat szeroko pojętego aparatu bezpieczeństwa PRL. Tematem przewodnim najnowszego numeru są wojskowe organy represji oraz Siły Zbrojne PRL, ale to nie wszystko. Na ponad 900 stronach zamieszczonych zostało łącznie 25 tekstów dotyczących organizacji, działalności i kadr różnych jednostek UB, SB, MO, w tym także wywiadu.

Pełna elektroniczna wersja w postaci pliku PDF jest do dostępna pod tym adresem:

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/aparat-represji-w-polsc/159598,nr-192021.html>

Zespół redakcyjny zaprasza również do współpracy badaczy, którzy chcieliby opublikować swoje artykuły w kolejnych numerach „Aparatu Represji” lub wziąć udział w cyklicznych konferencjach organizowanych pod patronatem periodyku. Najbliższa z nich już 26 maja br. w Krakowie:

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka/konferencje-naukowe/154399,Zapraszamy-do-udziału-w-konferencji-W-sieci-zależności-Relacje-UrzeduSłużby-Bezp.html>